

طرح درس

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

دانشکده بهداشت

گروه مهندسی بهداشت حرفه ای

عنوان درس: اپیدمیولوژی بیماریهای شغلی	تاریخ: نیم سال دوم، سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۸
مخاطبان: دانشجویان مقطع کارشناسی پیوسته بهداشت حرفه ای	ترم: ترم دوم
تعداد واحد: ۲ واحد نظری	زمان ارائه درس: سه شنبه ها ساعت ۸-۱۰
دروس پیشنیاز: ندارد	مدرس: حاجعلی یارتیره

هدف کلی درس:

الف) آشنایی دانشجو با اصطلاحات رایج در اپیدمیولوژی

ب) آشنا شدن دانشجو با روشهای سبب شناسی در بررسی بروز و انتشار بیماریها

ج) آشنا شدن دانشجو با اپیدمیولوژی بیماریهای واگیردار و غیرواگیردار شایع در ایران.

د) قادر نمودن دانشجو به استفاده از یافته های اپیدمیولوژیک در پیشگیری و کنترل بیماریهای شغلی .

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

۱- تعریف اپیدمیولوژی، تاریخچه و کاربرد آن

۲- کاربرد میزانها در اپیدمیولوژی.

۳- اصطلاحات رایج در اپیدمیولوژی

۴- بیماریزایی با تاکید بر جنبه های شغلی (عوامل بیماریزا، عوامل میزبان، عوامل محیطی)

۵- پیشگیری و مراحل آن

۶- سیر طبیعی بیماریهای شغلی و اقدامات پیشگیری در هر مرحله از آنها

۷- غربالگری (روشهای ری در جوامع شغلی کشف بیما)

۸- روشهای مطالعه بیماریهای شغلی (توصیفی، تحلیلی و تجربی)

۹- اصول اپیدمیولوژی بیماریهای واگیردار با تاکید بر بیماریهای شغلی مثل تب مالت، سیاه زخم و ...

۱۰- اصول اپیدمیولوژی بیماریهای غیر واگیردار شغلی مثل سیلیکوزیس ، آربستوزیس ، سوانح و حوادث، سرطانهای شغلی ، کری شغلی، کرامپ گرمایی و

۱۱- اقدامات پیشگیری در هنگام اپیدمی بیماریهای شغلی

۱۲- استفاده از اطلاعات اپیدمیولوژیکی در پیشگیری و کنترل بیماریهای شغلی

۱۳- آشنایی با اصطلاحات اپیدمیک ، اسپورادیک ، آندمیک و پاندمیک بیماریهای شغلی

۱۴- آشنایی با عوامل موثر در ایجاد هر یک از وقایع مذکور

جلسه اول :

هدف کلی تعریف اپیدمیولوژی، تاریخچه و کاربرد آن:

اهداف ویژه: در پایان کلاس درس دانشجو بایستی قادر بوده و بتواند..

۱- معنی و مفهوم اپیدمی را درک کرده و آن را به درستی توضیح دهد

۲- مختصر اطلاعاتی در مورد مبدا و منشاء پیدایش این علم و تاریخچه آن داشته باشد

۳- کاربرد این رشته از علوم را در یافتن علل بیماریها از جمله بیماریهای شغلی را بداند و بتواند در عمل به کار گیرد.

جلسه دوم :

هدف کلی : کاربرد میزانها در اپیدمیولوژی

اهداف ویژه : در پایان این جلسه دانشجو بایستی بتواند...

۱- معنی و مفهوم میزان را درک کند.

۲- ویژگیها و خصوصیات میزان را بشناسد

۳- به اهمیت ویژگیهای آن و کاربردشان پی ببرد

۴- انواع میزانها را بشناسد و به تفاوت آنها پی ببرد

۵- بداند که میزان مبنای مطالعات اپیدمیولوژی است و کاربرد بسیار وسیع و گسترده ای دارد.

جلسه سوم :

هدف کلی اصطلاحات رایج در اپیدمیولوژی

اهداف ویژه : دانشجویان پس از تدریس این جلسه بایستی بدانند که

۱- اصطلاحات زیادی در اپیدمیولوژی وجود دارد

۲- آنها را بشناسد و معنی و مفهوم آنها را درک کند

۳- انواع مدل‌های اپیدمیولوژیک را بشناسد

۴- مدل‌های چرخ، مثبت اپیدمیولوژی، شبکه علیت، گوردون و... را تعریف کرده، توضیح دهد و کاربردشان را بشناسد

جلسه چهارم:

هدف کلی بیماریزایی با تاکید بر جنبه های شغلی (عوامل بیماریزا، عوامل میزبان، عوامل محیطی)

اهداف ویژه دانشجویان پس از تدریس این جلسه بایستی قادر باشند که

۱- معنی و مفهوم بیماری را درک کند

۲- به نقش ریسک فاکتورها در ایجاد زمینه بروز بیماری پی ببرد.

۳- انواع ریسک فاکتورها را شناخته و به تفاوت آنها پی ببرد

۴- ریسک فاکتورهای تغییرپذیر و تغییرناپذیر را بشناسد

۵- بتواند با انجام مطالعات اپیدمیولوژیک آنها را شناسایی، کنترل و مهار کند

جلسه پنجم:

هدف کلی - پیشگیری و مراحل آن

اهداف ویژه دانشجویان پس از تدریس این جلسه بایستی قادر باشند که:

۱- پیشگیری را تعریف کند و توضیح دهد

۲- سطوح مختلف پیشگیری را بیان کند

۳- اقداماتی که در هر سطح برای بیماریهای شغلی ارائه میشود توضیح دهد

۴- اهمیت و تفاوت‌های سطوح را توضیح دهد

۵- به مزایای سطح اول پیشگیری پی ببرد و آن را در عمل به کار گیرد

جلسه ششم:

هدف کلی: سیر طبیعی بیماریهای شغلی و اقدامات پیشگیری در هر مرحله از آنها

اهداف ویژه: دانشجویان پس از تدریس این جلسه بایستی قادر باشند که

۱- معنی و مفهوم سیر طبیعی بیماری را درک کند

۲- مراحل که بیماریهای شغلی از آن به طور طبیعی در صورت عدم مداخله عبور میکنند را بشناسد

۳- آنها را بیان کند

۴- خصوصیات و ویژگیهای هر مرحله را شرح دهد

۵- بداند در هر مرحله از سیر بیماریهای شغلی چه کار کند

۶- با تشکیل پرونده اقدامات انجام شده را ثبت و از اطلاعات به دست آمده در جهت کنترل بیماریهای شغلی بهره‌برداری کند.

جلسه هفتم:

هدف کلی غربالگری (روشهای کشف بیماری در جوامع شغلی)

اهداف ویژه: دانشجویان پس از تدریس این جلسه بایستی قادر باشند که

۱- تعریف غربالگری و بیماری را بداند

۲- معیارهای آزمون در غربالگری را بشناسد

۳- آنها را در عمل به کار گیرد

۴- شاخصها و ویژگیهای حساسیت و ارزش اخباری آزمونهای غربالگری را محاسبه کند

۵- به نقش سوگیری در انجام آزمونها پی که در مورد بیماریهای شغلی به غم می‌آورد پی ببرد و آنها را مهار و کنترل کند.

جلسه هشتم:

هدف کلی - روشهای مطالعه بیماریهای شغلی (توصیفی، تحلیلی و تجربی)

اهداف ویژه دانشجویان پس از تدریس این جلسه بایستی قادر باشند که

- ۱- روشهای مطالعه بیماریهای شغلی را بدانند
- ۲- انواع روشهای توصیفی، تحلیلی و تجربی را شرح دهد
- ۳- به نقش و کاربرد آنها پی ببرد
- ۴- از این مطالعات و اطلاعات به دست آمده در جهت کنترل بیماریهای شغلی بهره گیرد
- ۵- در صورت تمایل و داشتن وقت برای انجام مطالعه، دانشجوی مشتاق راهنمایی شود تا مطالعه را دنبال کند

جلسه نهم :

هدف کلی - اصول اپیدمیولوژی بیماریهای واگیردار با تاکید بر بیماریهای شغلی مثل تب مالت، سیاه زخم و ..

اهداف ویژه دانشجویان پس از تدریس این جلسه بایستی قادر باشند که

- ۱- همگیری را تعریف کند
- ۲- دلایل همه گیری را بیان کند
- ۳- مراحل بررسی همه گیری را ذکر کند
- ۴- نقش عوامل بیماریزای عفونی در ایجاد اپیدمیها و سرایت آنها پی ببرد
- ۵- حساسیت اپیدمی بیماریهای عفونی نظیر تب مالت، سیاه زخم و... را در محیطهای شغلی را درک کند
- ۶- در مطالعه، شناسایی، ارزیابی، کنترل و مهار عفونتهای شغلی کوشا باشد

جلسه دهم :

هدف کلی - اصول اپیدمیولوژی بیماریهای غیر واگیردار شغلی مثل سیلیکوزیس، آزیستوزیس، سوانح و

حوادث، سرطانهای شغلی، کری شغلی، کرامپ گرمایی و ...

اهداف ویژه دانشجویان پس از تدریس این جلسه بایستی قادر باشند که

- ۱- تفاوت بیماری واگیر دار و غیر واگیر دار را بشناسد
- ۲- به اهمیت بیماری شغلی غیر واگیردار و کنترل آنها در سطح اول پیشگیری پی ببرد
- ۳- بر مطالعه اپیدمیولوژیک بیماریهای غیر واگیردار شغلی نظیر سیلیکوزیس، آزیستوزیس، حوادث و سوانح و ... تسلط یابد
- ۴- ریسک فاکتورهای این گونه بیماریها را با انجام مطالعات اپیدمیولوژیک شناسایی و ارزیابی کند
- ۵- در معاینات پیش از استخدام از آنها در جهت پیشگیری بهره گیرد

جلسه یازدهم :

هدف کلی - اقدامات پیشگیری در هنگام اپیدمی بیماریهای شغلی

اهداف ویژه دانشجویان پس از تدریس این جلسه بایستی قادر باشند که

- ۱- انواع اقدامات پیشگیری را بشناسد و نام ببرد
- ۲- به معنی و مفهوم قرنطینه، ایزولاسیون، گندزدایی، آموزش، اقدامات محیطی و ... در پیشگیری از سرایت و گسترش بیماریهای شغلی پی برده و در عمل به کار گیرد
- ۳- به ارزش و اهمیت گندزدایی، نقش گندزداها در کنترل عفونتهای شغلی، مراقبت و محافظت از آنها و دیگر اقدامات پیشگیری و کنترل پی برده و در مواقع ضروری آنها را به کار گیرد.
- ۴- بداند در هر سطح از سطوح پیشگیری از اپیدمی بیماریهای شغلی چه کاری بایستی انجام دهد

جلسه دوازدهم :

هدف کلی استفاده از اطلاعات اپیدمیولوژیکی در پیشگیری و کنترل بیماریهای شغلی

اهداف ویژه دانشجویان پس از تدریس این جلسه بایستی قادر باشند که

- ۱- پرونده بهداشتی برای شاغلین تشکیل دهد

۲-اطلاعات به دست آمده از طریق مطالعات اپیدمیولوژیک در پرونده شاغلین طبقه بندی کند

۳-در پرونده ها تمام اطلاعات مورد نیاز برای کنترل و پیشگیری از بروز و شیوع بیماریهای شغلی ثبت و ضبط کند

۴-از اطلاعات موجود برای جلوگیری از ابتلاء دیگران به بیماریهای شغلی بهره برداری کند

۵-از اطلاعات موجود در انواع معاینات شغلی استفاده به حا برد

جلسه سیزدهم :

هدف کلی -آشنایی با اصطلاحات اپیدمییک ،اسپورادیک ،آندمیک وپاندمیک بیماریهای شغلی

اهداف ویژه دانشجویان پس از تدریس این جلسه بایستی قادر باشند که

۱-معنی و مفهوم اپیدمییک ،آندمیک ،پاندمیک و اسپورادیک را درک کرده و تعریف کند

۲-علل ایجاد آنها در مورد بیماریهای شغلی را بداند

۳-به نقش انجام مطالعه در شناسایی علل ایجاد آنها پی ببرد

۴-تفاوت آنها را بداند

۵-به وابستگیهایی که ممکن است داشته باشند پی ببرد

۶-اهمیت هر یک در ایجاد دیگری را بداند

۷-اقدامات پیشگیری در مورد آنها را شناخته و در کنترل بیماریهای شغلی ناشی از آنها به کار گیرد

جلسه چهاردم :

هدف کلی -آشنایی با عوامل موثر در ایجاد هر یک از وقایع مذکور

اهداف ویژه : دانشجویان پس از تدریس این جلسه بایستی قادر باشند که

۱-عوامل شناخته شده اپیدمی بیماریهای شغلی را بداند

۲ عوامل شناخته شده آندمی ، پاندمی و .. بیماریهای شغلی را بداند -

۳-در جهت شناسایی عوامل نا شناخته آنها کوشا باشد

۴-ریسک فاکتورهای ایجاد ، بروز و گسترش هر یک از موارد مذکور را بشناسد

۵-در جهت شناسایی ریسک فاکتورهای نا شناخته هر یک از آنها با انجام مطالعات توصیفی ،تحلیلی به اشکال مختلف بکوشد.

منابع تدریس :

منابع فارسی :

۱-اپیدمیولوژی گوردیس

۲-اصول اپیدمیولوژی مازنر

منابع انگلیسی :

3-Epidemiology of work related disease ,edited by J.Corbett MC Bonald BMJ Publishing Group , Latested.

روش تدریس :

آموزش به صورت سخنرانی ، تدریس در کلاس ،پرسش و پاسخ در طول جلسات ،دادن تکالیفی در زمینه انجام مطالعات اپیدمیولوژیک برای دانشجویان مشتاق و علاقه مند .

وسایل آموزشی :

ویدئو پروژکتور و دیگر وسایل در صورت نیاز.

شیوه ارزشیابی:

- امتحان تئوری میان ترم و پایان ۸۵٪.

- حضور و غیاب و رعایت نظم و انضباط ۱۵٪.

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو :

دانشجو بایستی سر ساعت مقرر قبل از مدرس در کلاس درس حضور داشته باشد و در مباحثی که طرح میگردد شرکت فعال داشته باشد، نظم کلاس را رعایت نماید و در انجام تکالیف که در طول زمان تدریس به آنها داده میشود جدیت و پشتکار داشته باشد.

جدول زمانبندی درس اپیدمیولوژی بیماریهای شغلی روز و ساعت جلسات

جلسه	تاریخ	موضوعی که تدریس میشود	مدرس
۰۱	۹۷/۱۱/۱۶	تعریف اپیدمیولوژی، تاریخچه و کاربرد آن	یارتیره
۰۲	۹۷/۱۱/۲۳	کاربرد میزانها در اپیدمیولوژی	//
۰۳	۹۷/۱۱/۳۰	صطلاحات رایج در اپیدمیولوژی	//
۰۴	۹۷/۱۲/۰۷	بیماریزایی با تاکید بر جنبه های شغلی (عوامل بیماریزا، عوامل میزبان ، عوامل محیطی	//
۰۵	۹۷/۱۲/۱۴	پیشگیری و مراحل آن	//
۰۶	۹۷/۱۲/۲۱	سیر طبیعی بیماریهای شغلی و اقدامات پیشگیری در هر مرحله از آنها	//
۰۷	۹۸/۰۱/۲۰	غربالگری (روشهای ری در جوامع شغلی کشف بیمه	//
۰۸	۹۸/۰۱/۲۷	روشهای مطالعه بیماریهای شغلی (توصیفی، تحلیلی و تجربی	//
۰۹	۹۸/۰۲/۰۳	-اصول اپیدمیولوژی بیماریهای واگیردار با تاکید بر بیماریهای شغلی مثل تب مالت ، سیاه زخم و ...	//
۱۰	۹۸/۰۲/۱۰	اصول اپیدمیولوژی بیماریهای غیر واگیردار شغلی مثل سیلیکوزیس ، آریستوزیس ، سوانح و حوادث، سرطانهای شغلی ، کری شغلی، کرامپ گرمایی و	//
۱۱	۹۸/۰۲/۱۷	-اقدامات پیشگیری در هنگام اپیدمی بیماریهای شغلی	//
۱۲	۹۸/۰۲/۲۴	استفاده از اطلاعات اپیدمیولوژیکی در پیشگیری و کنترل بیماریهای شغلی	//
۱۳	۹۸/۰۲/۳۱	آشنایی با اصطلاحات آپیدمیک ، اسپورادیک ، آندمیک و پاندمیک بیماریهای شغلی	//
۱۴	۹۸/۰۳/۰۷	آشنایی با عوامل موثر در ایجاد هر یک از وقایع مذکور	//

//	جلسه رفع اشکال	۹۸/۰۳/۱۴	۱۵
----	----------------	----------	----